

NYILATKOZAT

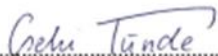
Alulírott Csehi Tünde Klára büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a záródolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A záródolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen záródolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Tudomásul veszem, hogy a záródolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2019. év december hónap 16. nap

.....

hallgató aláírása

Budapesti Gazdasági Egyetem
Pénzügyi és Számviteli Kar

Csehi Tünde Klára

Pénzügy és Számvitel Felsőoktatási Szak

képzés/ Pénzintézeti szakirány

Pénzmosás banki megközelítésből

2019

Csehi Tünde Klára
Pénzügy és Számvitel Felsőoktatási Szak
képzés/ Pénzügyi szakirány
Beszámoló a szakmai gyakorlatról

2019

Tartalom

1. Bevezetés	5
2. UniCredit Group	5
3. UniCredit Bank Hungary Zrt.	5
4. Az UniCredit Bank Hungary Zrt. éves jelentéseinek eredménye	7
5. Számlanyitással kapcsolatos jogszabályok	8
6. Lakossági számlacsomagok	9
6.1. Alapszámla	9
6.2. Aktív számlacsomag	10
6.3. Ikon számlacsomag	10
6.4. UniCredit Diákszámlla	11
6.5. VDCS számlacsomag	11
7. Kisvállalati számlacsomagok	11
7.1. Origó számlacsomag	11
7.2. Flexi Business	12
7.3. Exkluzív Silver	12
7.4. Deviza számlacsomagok	13
7.4.1. Deviza start számlacsomag	13
7.4.2. Deviza aktív számlacsomag	13
8. Nagy vállalati számla csomag	14
9. Lakossági bankkártya típusok	14
9.1. MasterCard Unembossed kártya	14
9.2. MasterCard Standard és Visa Classic kártyák	14
9.3. MasterCard Premium Banking kártya típus	14
9.4. MasterCard Arany és Visa Gold kártyák	15
10. Vállalati bankkártya típusok	15
11. Corporate Maestro betéti bankkártya	16
12. MasterCard Business bankkártyák	16
13. Visa Business bankkártyák:	16
14. Végül a Deposit kártya	17
15. Összegzés	17

1. Bevezetés

A beszámolómban az UniCredit Bankkal foglalkoznék, hiszen a gyakorlatomat is az UniCredit Bank Hungary Zrt., Compliance területén töltöttem. Az itt eltöltött adminisztrációs gyakorlati idő, sok tapasztalatot, és rálátást adott a bank többi területére, ezáltal segítve munkámat a beszámoló megírásakor.

2. UniCredit Group

Az UniCredit Bank egy páneurópai bank, amely nyugat-, közép- és kelet Európában van jelen, pontosabban Olaszországban, Németországban, Ausztriában, Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Horvátországban, Csehországban, Magyarországon, Romániában, Oroszországban, Szerbiában, Szlovákiában, Szlovéniában és Törökországban található aktív hálózata, illetve képviseleti irodákon keresztül további 18 országban van jelen és nagyjából 26 milliós ügyfélköre van. Továbbá rendelkezik vállalat és befektetési banki üzletággal.

Jelmondata: „One bank, One UniCredit”, amely azt tükrözi, hogy a bank célja az együttműködés, hogy egy nagy csapatot alkosson és így oldjon meg minden felmerülő kihívást és problémát. Ez tükröződik a bank logójában is vissza, ahol egy enyhén megdőntött egyest látunk. (Forrás: <https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk.html#home>)

1.Ábra: UniCredit logó

Forrás: <https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk.html#home>

3. UniCredit Bank Hungary Zrt.

Az UniCredit Bank Hungary Zrt. sikeres kereskedelmi bank, az UniCredit Csoport tagja és Magyarország harmadik legjelentősebb bankja 2014 óta. Törekszik a folyamatos innovációra, és a lakossági és vállalati igények kielégítésére. Igyekszik versenyképes maradni a bankszektorban, emiatt folyamatosan fejleszti a szolgáltatásait. Törekcszenek az ügyfeleket minél több módon elérni, internet bank szolgáltatással (SpectraNet), vagy mobil-banking szolgáltatással, illetve személyesen a bővülő bankfiók hálózatával. Fő profiljába tartoznak a

jellegzetes banki feladatok: magán- és vállalati hitelek, faktorálás, számlavezetés, bankbetétek, vagyon kezelés és befektetési szolgáltatások.

Az UniCredit Bank Hungary-t 1990-ben alapították még az Osztrák- Magyar Monarchiában. Akkor még a bank Creditanstalt Rt. néven volt ismert és az elmúlt majdnem harminc év fejlődése során, továbbra is a magyar bankszektor meghatározó hitelintézete maradt.

A ma is ismert UniCredit bank sok egyesülés révén jött létre, először Bank Austriával 1998-ban, majd a HypoVereinsbankkal 2001-ben és így megszületett a HVB Csoport. Hozzá tenném személyes tapasztalataimat is, hogy az első munkakörömnél az UniCredit Bankban, még januárban, ahol a feladatom a dokumentumok digitális archiválása volt, még volt szerencsém találkozni HVB bankos lógókkal ellátott dokumentumokkal. Érdekes volt számomra, mert akkor még nem tudtam, hogy a HVB az UniCredit elődje volt tulajdonképpen. (Ebben a munkakörben még a szakmai gyakorlatom megkezdése előtt dolgoztam.) A hitelintézet mai formájának közvetlen elődje 2005-ben jött létre, ahol az akkori HVB Csoport egyesült a HypoVereinsbank AG-val, Bank Austria Creditanstalt AG-val és az olasz UniCredito Italiano S.p.A-val. (Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk.html#A_Bank)

Ezután 2007-ben az UniCredit Csoport véglegesen egységesült, és inentől hivatalosan is UniCredit Bank Hungary néven működik tovább a magyar leányvállalata, nagyjából 400 ezer fős ügyfélkörrel. Emellett Magyarországon még az UniCredit Csoport hazai lízingvállalata, az UniCredit Leasing Hungary Zrt, és a Pioneer Alapkezelő Zrt, valamint az UniCredit Jelzálogbank Zrt. van jelen, és elégíti ki ennek az ügyfélkörnek az igényeit. Rengeteg magyar és külföldi díjat nyert el, és a kutatások szerint az ügyfelek átlagon felül elégedettek a szolgáltatásaival, ez nagyon jól jelzi, hogy a bank sikeresen eleget tesz annak a célnak, hogy elérhető, megbízható és valós megoldásokat kínáljon, úgy hogy közben tekintettel legyen az ügyfél valódi igényeire, szükségleteire.

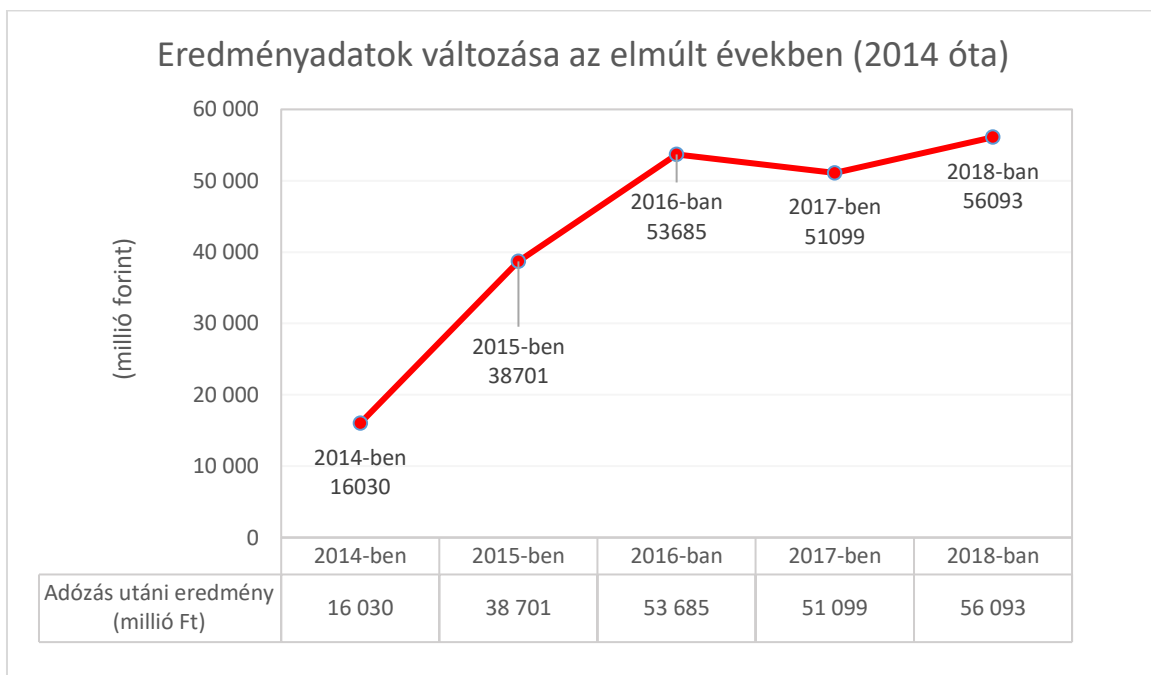
Néhány példát is említenék az elmúlt évekből. Már 2017 óta a Mastercard- Az év bankja versenyen kiemelkedő helyezéseket ért el különböző kategóriákban, 2017-ben Dr. Patai Mihály elnök vezérigazgatót választották a verseny keretein belül az „Év bankárának”, illetve még szintén ebben az évben harmadik helyezést ért el a bank "Az év lakossági hitelterméke" kategóriában. 2018-ban szintén két helyezést sikerült elnyerni: egy harmadik helyezést a "Az év lakossági számlacsomagja" kategóriában, illetve egy második helyet „Az év lakossági megtakarítási terméke” kategóriában. Az UniCredit weboldala is több éven keresztül hozott elismerő helyezéseket az országban. Nemzetközi példának pedig egy 2018-as

példát hoznék, Digital Communication Awards „Competition” kategóriájának első díját az UniCredit Korszakalkotók kampánya nyerte el Berlinben. (Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk.html#A_Bank)

4. Az UniCredit Bank Hungary Zrt. éves jelentéseinek eredménye

Az UniCredit éves beszámolóit megvizsgálva szeretnék következtetéseket levonni az elmúlt pár évről. Azért a 2014-es évtől szeretném kezdeni a vizsgálatokat, mert azóta foglalja el a hitelintézet a magyar lista harmadik helyét.

2.Ábra: Az UniCredit Bank Hungary Zrt. eredményadatainak változása 2014-től

Forrás: saját szerkesztés az UniCredit Bank Hungary Zrt. éves jelentései alapján

A 2010-es válság megviselte a magyar bankszektort, a talpra állás hosszú folyamat volt, ezért is kiemelkedőek az UniCredit Bank Hungary Zrt. eredményei. 2014-ben a bank 16 milliárdos eredménye kiemelkedő volt, mind általános viszonylatban, mind az előző évi eredményéhez képest is, hiszen a 2013-as profit több, mint kétszerese lett. 2015-ben a bevétel továbbra is növekvő volt, annak ellenére is, hogy történelmi mélypontra süllyedt a kamatszint. A helyzethez való gyors alkalmazkodás eredményeként a hitelintézet 240 %-os nyereségnövekedést ért el, és annyira sikeres volt a 2015-ös év, hogy még az év végi eredményből osztalék fizetésre is sor került. A 2016-os év folyamán tovább növekedéseket ért el a bank és ezzel már stabilan elfoglalva a magyar lista harmadik helyét. A növekedés okai a stabil ügyfél szám, a remek portfólióminőség, és a kimagasló költséghatékonyságnak

köszönhető. A 2017-es évben az ábra is mutatja, hogy a hitelintézet eredménye csökkent, de nem sokkal maradt alul a 2016-os eredményhez képest és ezzel így is stabilan a bankszektor harmadik helyén maradt. 2018-ban a bank az egyik legsikeresebb évét zárta, növekvő ügyfélállománnyal, csökkenő kockázati költségekkel. Bár a kamatszintek továbbra is alacsonyan stagnáltak, az MNB által meghirdetett programok, és hitelportfóliók minőségi javulása segítettek elérni a bank elmúlt 28 évének egyik legnagyobb, az 56 milliárd forintot meghaladó eredményét. *(Forrás:*

https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/befektetok/eves_jelentes.html)

5. Számlanyitással kapcsolatos jogszabályok

A számla nyitásokkal kapcsolatos törvényi rendelkezéseket a Pénzmosás megelőzési törvény határozza meg. Jelenleg ez a törvény a 2017. évi LIII. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozás megelőzéséről és megakadályozásáról, amelynek legfrissebb módosításait 2019 december közepén fogadta el az országgyűlés és ezek a módosítások januártól lesznek érvényben. Minden hitelintézetnek, így az UniCredit Bank Hungary-nak is a törvény által kimondott ügyfél átvilágítási szabályozások alapján kell kialakítania a belső szabályzatait, dokumentumait és adatlapjait. A törvény csak az ügyfél-átvilágítás során kötelezően bekérendő összes adatot adja meg, az ezekből összeállított adatlapokat a bankok egyénileg szerkesztik össze és frissítik a jogszabályokban kimondottakkal összhangban.

A törvényben leírtak szerint a szolgáltató köteles az ügyfelet, az ügyfél meghatalmazottját, rendelkezésre jogosultját, és képviselőjét azonosítani és ellenőrizni. Az UniCredit Bankban erre az Azonosító adatlap szolgál.

Ennek során magánszemélyek esetében rögzítésre kell kerüljön az ügyfél teljes neve, valamint születési neve, állampolgársága, anyja születési neve, lakcíme vagy tartózkodási helye illetve azonosító okmányainak típusa és száma. Az okmányoknak magyar állampolgárságú személyek esetén érvényesnek és személyazonosság igazolására alkalmasnak kell lennie, illetve lakcím igazoló okmánnyal is kell rendelkeznie az ügyfélnek. Külföldi személyeknek az úti vagy személyazonosító okmányát, ami Magyarországon is érvényes és itt tartózkodásra jogosítja, kell megadniuk.

Jogi személyek számára a társaság nevének, rövidített nevének, főtevékenységének, adószámának, székhelyének/magyarországi fióktelepének, képviselők nevének, cégbírósági bejegyzés (ha van) cégjegyzékszámának, vagy nyilvántartási számának megadása kötelező.

Az UniCredit bankban ezzel az adatlappal összevontan kell nyilatkozniuk az ügyfeleknek, arról hogy PEP státuszúak. A PEP (politically exposed person) lista a kiemelt közszereplőkkel foglalkozik. Erre a listára azok a személyek kerülnek fel, akik aktuálisan vagy az elmúlt egy évben közfeladatokat láttak el, illetve ezeknek a személyeknek a közeli hozzátartozói (itt meg kell említenem, hogy a testvérek kikerültek a közeli hozzá tartozók köréből és nem szerepelnek már a listán). Ide tartoznak például az államfők, kormányfők és miniszterek, egyes magasabb rangú országgyűlési képviselők, alkotmánybíróság tagjai, számvevőszék testületi tagjai, és a nagykövetek is. A PEP nyilatkozat csak magánszemélyekre vonatkozik, cégeknél a tulajdonosoknak, képviselőknek vagy meghatalmazottaknak kell erről nyilatkozniuk. *(Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés, 2014)*

Az UniCredit bankban még egy további kérdőívet kell kitöltenie az ügyfélnek pénzmosás megelőzési céllal. Ez a kérdőív a KYC, azaz Know Your Customer kérdőív. Ez a dokumentum többek között az ügyfél tervezett számla forgalmát deríti fel, hogy később mérlegelni tudják a bankban, hogy az egyes tranzakciók mennyire gyanúsak, illetve a pénz forrására, magánszemélyeknél az üzleti érdekelttség mértékére, jogi személyeknél például üzleti tevékenység, vagy a cég partnerei lehetnek relevánsak.

Az UniCredit bankban az ügyfél által megadott adatokat az Ezy elnevezésű elektronikus adatbázisban használják. Ez a felület jól láthatóan feltünteti az adatlapon feltüntetett adatokat, így ha például pénzmosási szempontból egy ügyfelet át kell vizsgálni, akkor az adatait könnyen át lehet nézni, nem kell a papír alapú dokumentumok, vagy azok beszkenelt másolatai között vizsgálgatni, így a rendszernek a hatékony működésben nagy szerepe van. *(Forrás: új 2017. évi LIII. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról, 7. §)*

6. Lakossági számlacsomagok

Lakossági számla csomagokból egy pár jelenleg is megköthető csomagot emelnék ki.

6.1. Alapszámla

Először is szeretném megemlíteni, az MNB által minden banknál kötelező jellegű bankszámlát, az UniCredit alapszámlát. Ez a számla azoknak az ügyfeleknek elérhető első sorban, akik Magyarországon még nem vezetnek bankszámlát sem az UniCreditnél, sem más banknál forintban, illetve ha mégis akkor nyilatkoznak arról, hogy a másik számla felmondásra fog kerülni. Az UniCreditnél ennek a bankszámlának a havi zárlati díja 1575 forint, az EBKM pedig 0,01%. Az alapszámla lehetőséget kínál díjmentesen korlátlan számú beszédési megbízásra,

havonta 4 belföldi eseti forintutalási megbízás teljesítésére, illetve korlátlan számú, 100 ezer forintot meg nem haladó állandó forint átutalási megbízásra. Készpénzfelvétel esetében díjmentesen bármely ATM-ben kétszer, maximum 150 ezer forint értékben, vagy egyszer 50 ezer forint értékben bármely bankfiókban. Az alapszámlához járó díjmentes bankkártya: MasterCard Unembossed típusú kártya, mellyel a vásárlások ingyenesek. *(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html)*

Aktív számlacsomag

Emellett az Aktív számlacsomagról szeretnék írni. A számlacsomag kedvező számla vezetési díjakat kínál bizonyos feltételek teljesülése esetén, mégpedig, hogy 1166 forintos számlavezetési díj 582 forintra csökken, ha a számlára beérkező havi jóváírások összege meghaladja a 75 ezer forintot. A számlához kapcsolódó EBKM 0,01%-os. Emellett a számla mellé kedvezményesen 50%-os kedvezménnyel igényelhető MasterCard Standard érintő kártya (a kedvezmény a kibocsátás díjára vonatkozik), és díjmentesen vásárolhat belföldön és külföldön is, továbbá egyszeri díjmentes belépést is biztosít az internetbank, vagy mobilbank szolgáltatásba. *(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html)*

6.2. Ikon számlacsomag

Következőnek az Ikon számlacsomagot szeretném bemutatni. Ezt a számlacsomagot a bank azon ügyfeleknek ajánlja, akik viszonylag sokat használják a számlájukat és viszonylag nagy számlaforgalmat bonyolítanak le. A havi számla vezetési díja alapjáraton 4247 forint, de kedvezményesen akár 2123 forint is lehet, ha a magánszemély eleget tesz annak, hogy a számlára havonta legalább 400 ezer forint jóváírás érkeztet, vagy 5 millió forintos megtakarítással rendelkezik az ügyfél az UniCreditnél, illetve további kedvezmény is érvényesíthető, hogyha az ügyfél 30 millió forintos megtakarítással rendelkezik a banknál, mert akkor a számla vezetés havi díja nulla forint. Az EBKM itt is 0,01%. A számlavezetési díjért cserébe a következő díjmentes szolgáltatásokat kaphatja az ügyfél: korlátlan számban utalhat belföldre és külföldre is, korlátlan számban adhat beszedési- és rendszeres átutalási megbízást, összesen 8 alkalommal vehet fel készpénzt ingyenesen, ebből négyszer az UniCredit saját ATM-éből, további négy alkalommal bármelyik bankéből. Továbbá a számlához tartozik SMS szolgáltatás is a számlán lezajló tranzakciókról, illetve kibocsátói díj nélkül igényelhet

MasterCard Standard vagy Visa Classic kártyát.

.(Forrás:https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html)

UniCredit Diákszámla

További példám az UniCredit Diákszámla. Az UniCredit diákszámlát olyan 14 és 26 év közé eső fiataloknak ajánlják, akik középiskolai zsebpénzükhöz, vagy egyetemi ösztöndíjukhoz, esetleg pályakezdő fizetésükhöz keresnek bankszámlát. Ez a számlacsomag kedvezményes 210 forintos számlavezetési díjat kínál, és 0,01%-os EBKM-et. A számlához igényelhető 50 %-os kibocsátói kedvezménnyel MasterCard Unembossed érintő kártya és kedvező díjmentes SMS szolgáltatás. A számla mellé 18 éves kor felett igénybe vehető internetbanki, vagy mobilbanki szolgáltatás, hitelkeret, és ha esetleg külföldi tovább tanulásról lenne szó, rövidebb időszakra devizasámla is.

.(Forrás:https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html)

6.3. VDCS számlacsomag

Végül a VDCS Top lakossági bankszámláról szeretnék írni (a VDCS a vállalati dolgozói csomag rövidítése). Ezt a kedvezményes számlacsomagot azok a munkavállalók vehetik igénybe, akiknek a foglalkoztató cég csoportja legalább 1500 számlát nyitott az UniCreditnél az elmúlt 1,5 évben illetve vállalták, hogy ezeknek a számláknak a száma nem csökken 1500 alá. A VDCS Top számlákat érdekességként említettem meg ugyanis 2013 óta nem lehet igényelni.*(Forrás:https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html)*

7. Kisvállalati számlacsomagok

7.1. Origó számlacsomag

Kisvállalati számlacsomagok közül először is az Origó számlacsomagot szeretném bemutatni. Ennek a számlának a nyitása olyan cégeknek lehetséges, amelyek fél évvel ezelőtt alapultak, vagy fél éve egyéni vállalkozók. A számla célja a vállalkozások első évének megkönnyítése, hatékonyabbá tétele. A csomag tartalmaz egy forint pénzforgalmi bankszámlát, igény esetén egy kibocsátói díjmentes Corporate Maestro kártyát, illetve Telefonbank szolgáltatást, és díjmentesen fizethet be a vállalkozó pénztárba (ezer darab bankjegyet maximum). A

számlacsomag havi zárlati díja 747 Ft és ezt kiegészíti a számlacsomagon belüli fizetési számla 530 forintos díja, EBKM évi 0,0001%.

Ha letelik a vállalkozások első éve a bank a számlacsomagot automatikusan az A La Carte csomagra állítja át, ezzel például a havi számlavezetési díj 2840 forintra illetve ezen felül a fizetési számla havi díja 742 forintra nő, valamint a forint befizetés díjmentessége is megszűnik. (Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

7.2. Flexi Business

Az első két számlacsomag mellett működik a Flexi business bankszámla, amely a maximum 700 millió forintos árbevétellel rendelkező vállalkozásoknak ajánlanak, amelyek a számlanyitást megelőzően nem voltak UniCredit banki ügyfelek. A számlacsomag különlegessége, hogy sávosan díjazza az ügyfeleket, tehát a havi számla fenntartási díjak idomulnak az ügyfél számlaforgalmához, ezáltal még nagyobb rugalmasságot biztosítva. A számlához kedvezményesen igényelhet a vállalkozás MasterCard Business vagy VISA Business kártyát. A számlához a bank igény esetén biztosít POS vagy virtuális POS terminált. A számla vezetési díjak 4500 forinttól egészen 49 ezer forintig terjedhetnek, a sávozásnak megfelelően. (Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

7.3. Exkluzív Silver

Végül forint számlacsomagok közül az Exkluzív Silver számlacsomagról szeretnék beszélni. Ez a számlacsomag főleg az 50 és 400 millió forintos árbevétellel rendelkező cégeknek ajánlott, akik jelentős összegű tranzakciót folytatnának le a számlán. Emellé a számla mellé asszisztencia szolgáltatások is járnak, amelyeket a következő képen csoportosíthatunk: gépjármű asszisztencia, IT asszisztencia és jogi asszisztencia. A legelső csoport a céges autóval fellépő problémákat orvosolja Magyarország illetve az Unió területén. IT gondok esetén első körben távsegítség nyújtásával próbál segíteni a bank, ezután, ha ez nem vezetett célra, szakszervizzel egyeztetnek. Jogi asszisztencia alatt jogi vagy közgazdasági tanácsadás érthető, amely telefonon vehető igénybe, negyedévente 30 perc erejéig. Emellett a csomag keretein belül díjmentesen igényelhet a vállalkozás Corporate Maestro kártyát vagy kedvezményesen

MasterCard Business vagy VISA Business kártyát, illetve POS vagy virtuális POS terminál is igényelhető. A számlacsomag havi díja 8509 forint plusz 955 forint a fizetési számla havi díja. (Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

7.4. Deviza számlacsomagok

A forint számlákon kívül szeretném kiemelni a még köthető deviza kisvállalati számlacsomagokat is.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

7.4.1. Deviza start számlacsomag

Deviza Start számlacsomagot a kezdő, vagy kisebb deviza forgalmú cégeknek ajánlja a bank és kedvezőbb feltételeket kínál ezeknek az ügyfeleknek. A számlacsomag tartalma egy deviza fizetési számla, telefonban szolgáltatás és igény esetén Corporate Maestro nemzetközi bankkártya. A számlacsomag havi zárlati díja minimum 1819 forint, a fizetési számla zárlati díja pedig 700 forint.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

7.4.2. Deviza aktív számlacsomag

Ezen kívül a Deviza aktív számla nyitható jelenleg is. Ez a számla pont, hogy a nagyobb, jelentősebb deviza forgalmú ügyfeleknek ajánlott. Kedvezőbb devizaforgalmi kondíciók ezáltal költséghatékony a számla. Átlátható, ha az ügyfél ismeri az utalásainak számát és nagyságát, könnyen kiszámolhatja a költségeket, ezen felül nincsenek kikötések az utalások mennyiségével és nagyságával kapcsolatban. A számlához kapcsolódik telefonbank szolgáltatás, Corporate Maestro, MasterCard Business Ezüst vagy Visa Business Ezüst nemzetközi bankkártyát igényelhet az ügyfél kedvezményesen, kibocsátási díj nélkül. Illetve Internetbanki szolgáltatás is igénybe vehető a számlához külön díj esetében. A számlacsomag minimum havi zárlati díja 4173 forint, és a fizetési számla havi díja 900 forint.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html)

8. Nagy vállalati számla csomag

Nagyvállalati számlacsomagot, csak a 700 millió forintos nettó árbevételt meghaladó belföldi cégek, valamint nemzetközi vállalatcsoportokhoz tartozó cégek, vagy önkormányzatok igényelhetnek, illetve önkormányzati tulajdonú cégek, pénzügyi vagy befektetési szolgáltatók, nyugdíjpénztárak és biztosítók, egyetemek, kórházak és egészségügyi intézmények. Számla vezetéshez kapcsolódó díjai: számla nyitás illetve számla zárás díja 5000 forint, emellett a számla fenntartási díj 9500 forint számlánként havonta. A számlacsomag mellé díjmentesen igényelhető postafiók.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenyek/kondiciok_vallalatok_es_onkormanyzatok_reszere.html)

9. Lakossági bankkártya típusok

9.1. MasterCard Unembossed kártya

Érintő kártya, amely gyorsabb használatot biztosít használója számára. Külön díj befizetése esetén biztosítás is igényelhető hozzá, külföldi utazások esetén. Emellett SMS szolgáltatás és társkártya is igénybe vehető hozzá.

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4)

9.2. MasterCard Standard és Visa Classic kártyák

Dombornyomott bankkártyák, melyek lehetővé teszik, a fizikai használat nélküli fizetést. Éves díj ellenében különböző biztosítások igényelhetők a kártya mellé például utazási-, baleseti- vagy betegség biztosítás. A MasterCard kártya érintő funkcióval is rendelkezik.

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4)

9.3. MasterCard Premium Banking kártya típus

Dombornyomott egyedi bankkártyák, ezeknél sem szükséges a fizikai ott léte a kártyának fizetésnél. Éves díjú Gold szintű biztosítás kapcsolódik hozzá. Asszisztencia szolgáltatások kapcsolódnak a kártyához illetve érintő funkcióval is rendelkezik.

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4, 2019. december 13.)

3.Ábra: Mastercard Premium Banking érintő betéti kártya

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4

9.4. MasterCard Arany és Visa Gold kártyák

Az előző két típushoz hasonlóan dombornyomott kártyákról van szó, amelyeknél a kártya nélkül is fizethet az ügyfél. Emelt szintű biztosítás kapcsolódik a számlához éves díj ellenében. A MasterCard Arany bankkártyához kapcsolódó extra szolgáltatások: díjmentes MasterCard Lounge használatának lehetősége a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Sky Court terminálján, MasterCard Priceless Cities és Prémium Selection program szolgáltatás. Illetve érintő funkcióval is rendelkezik.

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4)

A lakossági bankkártyák kondíciói a számlacsomagtól függően változhatnak, aktuális kedvezményekkel, akciókkal csökkenhet a kibocsátási vagy tagsági díjuk (jellemzőbben csak a kibocsátási díj kedvezményes).

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4)

10. Vállalati bankkártya típusok

A vállalati bankkártyák célja lehetővé tenni a cégen belül dolgozóknak, hogy készpénz használat nélkül fedezze üzleti költségeiket. A vállalati kártyák alkalmasak készpénz felvételre

és fizetésre belföldön illetve külföldön egyaránt. A kártyán lehetséges limitet beállítani, elkülönített egyenlegre állítható a fedezete, illetve ha a kártya elveszne vagy ellopják, lehetőség van annak letiltására azonnal és pótkártya igénylésére. A vállalati kártya előnyei közé tartozik, hogy több forint vagy deviza számlát is lehet hozzá kapcsolni, így az ügyfél állíthatja fel a terhelési sorrendet, ilyenkor van lehetőség az is beállítani, hogy a külföldi vásárlások az adott deviza számlákat terheljék.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?tocard=card6)

11. Corporate Maestro betéti bankkártya

Debit típusú bankkártya. A kártyához kapcsolódóan további szolgáltatások vehetők igénybe, mint például SMS szolgáltatás, internetes „plusz” biztonsági kód, vagy extra utasbiztosítási lehetőség. A kártya kibocsátói és tagsági díja 3600 forint, de erre a bank kínálhat kedvezményeket az egyes számlacsomagjaiban. A kártya mellé igényelhető utas-, beteg-, baleset-, illetve poggyász biztosítás.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?tocard=card6)

12. MasterCard Business bankkártyák

Dombornyomott bankkártya, amelyhez kapcsolódik Standard szintű utazási-, beteg-, baleseti-, illetve poggyászbiztosítás (az ezüst kártya esetében). A kártyához hozzátartozik SMS szolgáltatás, internetes biztonsági kód, és igényelhető emelt szintű biztosítás is. A MasterCard Business kártyáknak két típusa van: ezüst és arany csomag. Az arany csomag kibocsátói és tagsági díja drágább mint az ezüsté, azaz 15 ezer forint, míg az ezüsté 8 ezer forint. Az arany Business kártya a Gold utasbiztosításra jogosítja fel a tulajdonosát, illetve az egyéb extra biztosítási díjak kedvezőbbek lehetnek.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?tocard=card6)

13. Visa Business bankkártyák:

Dombornyomott bankkártya, mely hasonló funkciókat lát el, mint a MasterCard ezüst. Kondíciókban tekintve, a két típusra (ezüst és arany) a MasterCardhoz tartozó kondíciók

vannak

érvényben.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?topcard=card6)

14. Végül a Deposit kártya

A deposit kártya funkciójában egy kicsit eltér a többi vállalati kártyától, ugyanis lényege, hogy a banki nyitvatartási időtől függetlenül bármikor befizethet a számlára az ügyfél, illetve a befizetett összeg azonnal rendelkezésre áll a folyó számlán. A deposit kártyát a bank 2019 augusztusa óta nem forgalmazza.

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?topcard=card6)

4.Ábra: Deposit kártya

Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?topcard=card6, 2019. december 13.

15. Összegzés

Összességében az UniCredit Bank Hungary Zrt. egy folyamatosan fejlődő és ügyfélközpontú bank. Az eddig elért eredményeit megtartja és évről évre felül múlja. De nem csak a profit elérése lényeges a bank számára, igyekszik minél több ügyfelet bevonni és ezáltal folyamatosan növelni ügyfélkörét, illetve a meglévő ügyfeleket megtartani. Ezt a folyamatosan újuló termékkörével biztosítja, hogy minél több ügyfél igényeit kielégítse. Ha valami problémába ütközik, a problémát azonnal kezeli, megoldja és az ebből szerzett tapasztalatokat felhasználja, és beépíti a bank belső szabályzataiba.

A banki munkám során rengeteg tapasztalatot szereztem és örülök neki, hogy a saját munkámmal is hozzá tehettem a cég eredményeihez. Tapasztalatból tudom, hogy az UniCredit bank munkatársai fáradhatatlanul dolgoznak azon, hogy a bank folyamatosan fejlődjön és újabb eredményeket érjen el.

16. Irodalomjegyzék

Felhasznált szakirodalom:

- Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés, 2014)

Törvények:

- Új 2017. évi LIII. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1700053.tv>

Internetes források:

1. https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk.html#A_Bank,2019. december 13.
2. https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/befektetok/eves_jelentes.html,2019. december 13.
3. https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenye_k/kondiciok_maganszemelyek_reszere.html,2019. december 13.
4. https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenye_k/kondiciok_kisvallalati_ugyfelek_reszere.html,2019. december 13.
5. https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/hasznos_informaciok/kondiciok_hirdetmenye_k/kondiciok_vallalatok_es_onkormanyzatok_reszere.html,2019. december 13.
6. https://www.unicreditbank.hu/hu/maganszemelyek/napi_penzugyek/bankkartyak.html?topcard=card4,2019. december 13.
7. https://www.unicreditbank.hu/hu/kisvallalatok/napi_penzugyek/beteti_kartyak.html?topcard=card6,2019. december 13.

Csehi Tünde Klára

Pénzügy és Számvitel Felsőoktatási Szak

képzés/ Pénzintézeti szakirány

Pénzmosás banki megközelítésből

2019

Tartalom

1. Bevezetés	22
2. A pénzmosás	22
3. A pénzmosás története	23
4. Szabályozása Magyarországon	24
5. Uniós botrányok a bankszektorban	26
6. A pénzmosás folyamata	28
7. A pénzmosás és a költségvetési csalás kapcsolata.....	29
Klasszikus pénzmosás típusai	30
Az MNB, mint felügyelő hatóság.....	32
Compliance.....	35
Szankciók	38
8. Pénzmosás megelőzés és terrorizmus finanszírozás kapcsolata	40
8.1. A terrorizmus finanszírozás főbb költségei.....	42
9. Összegzés	42
10. Felhasznált szakirodalom:	43

1. Bevezetés

A záró dolgozatomat pénzmosás témában készítettem el, amit az UniCredit Bank Hungary Zrt. Compliance osztályán eltöltött gyakorlati tapasztalataimra alapoznék. Már a gyakornoki munkám alatt volt szerencsém több nagyszabású projectet végigkísérni a bankban, ezáltal is megértve, hogy mekkora méreteket ölthet ez a bűncselekmény és milyen nagy jelentősége van egy pénzügyintézetnek annak megelőzésében, kiszorításában, egy tisztább gazdaság fenntartásában. Az ellenőrző és felügyelő szerepnek, amit egy hitelintézet betölt ezeknél az eseteknél, nem csak a pénzmosás kiszorításában van szerepe, sőt annál sokkal nagyobb volumenű. A pénzmosás pénzügyi alapot nyújthat minden illegális tevékenységnek, tehát annak visszaszorítása nem csak azért lényeges, hogy a pénzmosás mértékét csökkentsük, hanem hogy elvegyük a pénzügyi támogatást minden egyéb bünszervezettől. Bár maga a kriminális tevékenység a banknak jövedelmező lehet, ugyanis a sok banki tranzakciót, sok tranzakciós költség is terheli, ami a banknak nagy profitot hozhat, mégis egy ennél nagyobb célt kell szolgálnia a hitelintézeteknek, nem hagyhatják az ilyen bűnözőket szabadon működni, illetve mindenben meg kell felelniük a törvényeknek.

2. A pénzmosás

„Olyan legális gazdasági műveletek leplezése alatt folytatott illegális gazdasági szolgáltatás, amelynek eredményeként a bűncselekménnyel szerzett vagyon eredete igazolhatóvá válik, megszabadulva annak felismerhetően jogellenes mivoltától.” (Prof. Dr. Gál István László-Bejelentés vagy feljelentés 2014, p. 8)

A fenti definícióból kiindulva, tehát megállapíthatjuk, hogy a pénzmosás fő célja az illegális tevékenységből szerzett „piszkos” jövedelem eredetének felismerhetetlenné tétele, miközben ezt a bevételt legális bevétellé konvertálja át. Általában a gazdasági szférában valósul meg. Miután a pénzmosás fő célja az eredetleplezés, ezért elsősorban nem profit orientált művelet, emiatt kisebb- nagyobb mértékben mindig veszteséges marad, akár hosszabb távon is. Ez a pénzmosás egyik alapgondolata.

Jelenleg a világ gazdaság 2,5-5%-ra teszi a pénzmosás mértékét GDP arányosan. Egyes szervezetek adatai eltérnek, UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) által kiadott mérték inkább az alsó korláthoz, a 2,5%-hoz közelít (méréseik szerint 800-2000 milliárd dollárra tehető) az IMF szerint viszont az 5%-hoz. (Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-gali.pdf>)

3. A pénzmosás története

Egyes történetek szerint a pénzmosás fogalma Al Capone-tól ered. A hírhedt maffia vezér az egyes illegális tevékenységből származó jövedelmeit (például a prostitúcióból, vagy a szesztilalom megsértéséből) a saját mosodáiban mosta tisztára...

Ezeknek a történeteknek nincs sok igazságtartalma, bár elképzelhető, hogy ezekben az időkben sok bűnöző az illegális pénzét a mosodáiban, vagy autómosóiban szerzett jövedelmével keverte, ezáltal leplezve annak az eredetét és így összefüggésbe hozhatjuk magával a bűncselekmény elnevezésével, azaz a „mosással” is.

A médiában csak az 1970-es évektől vált ismerté a fogalom Watergate botrány kapcsán Amerikában, a „money laundering” kifejezést használva. Érdekesség, hogy részben ennek a botránynak következményeként mondott le Nixon amerikai elnök is. *(Forrás: Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés 2014)*

A botrány, ami ezt kiváltotta tulajdonképpen egy betöréssel kezdődött, az elkövető személyek lehallgató készüléket akartak elhelyezni az ellenzéki párt irodájában, de az események szerencsétlen alakulása végett elfogták a betörőket. A betörés során az elkövetők közt volt egy CIA tag is, akivel Nixon elnököt is kapcsolatba hozták. Az elnök minden szabotázsa ellenére kiderült az igazság, hogy kémkedésről és választási csalásról volt szó és az elnök keze is benne volt, sok magas rangú politikussal együtt. A per végére Nixon hatalma meggyengült elvesztette minden támogatását és végül lemondott. A betörőknek illetve a betörésnél szükséges eszközökre fizetett összeg volt a pénzmosás alapja. *(Forrás: https://nq.hu/kultura/2004/06/17/watergate_botrany_nixon_bukasa/)*

A büntető jogban csak az 1970-es évek végén jelent meg, és 1986-tól vált önálló bűncselekménnyé Amerikában, előtte mindig kellett hozzá valamilyen megelőző bűncselekmény. Ebből következtetve megállapíthatjuk, hogy a pénzmosás eredete egyértelműen Amerikába vezethető vissza. Innentől kezdve egyre gyakrabban fordult elő az Amerikai bíróságokon, és a pénzmosási vádak száma exponenciálisan növekvő lett.

Magyarországon a pénzmosásnak nincsen nagy történelme, mivel a rendszer váltás előtt még nem a kétszintű bankrendszer volt jelen az országban. Természetesen a szervezett bűnözés és az ebből származó profit már ekkor sem volt ismeretlen, csak a pénzintézeteknek nem volt ekkora jelentősége, egyrészt mert külföldre nem is nagyon volt lehetséges utalni (ez egy-két főleg állami tulajdonú cégnek volt megengedett), másrészt a lakosságnak főleg csak a betét

elhelyezés, ritkább esetben a hitel felvétel volt elérhető a takarékoszövetkezeteknél. (Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-gali.pdf>)

4. Szabályozása Magyarországon

A pénzmosság szabályozása nagyon sok folyamaton ment végig Magyarországon is. Rengeteg változtatás következett be, sok rendelet és törvénymódosítás, kiegészítés (akár évente-két évente) is. Eközben az ország próbált idomulni a külföldi elvárásokhoz is, főleg a FATF (Financial Action Task Force, azaz Pénzügyi Akció Munkacsoport) elvárásaihoz.

Az első szabályozások az 94-es évektől kezdődtek.

- 1994-es Társulási szerződés 86. cikkében vállaltuk, hogy megpróbálunk felzárkózni a fejlettebb Európai országok szabályozásához és a lehető legtöbb lépést megtegyük a pénzmosság megakadályozására.
- 1994-ben Országgyűlési törvényt és végrehajtási rendeletet hoz létre a magyar kormány, emellett sor kerül a Büntető Törvénykönyvben a 1994 évi. IX. törvény 303 §-ban a pénzmosság és szankciók meghatározására, illetve szintén ekkor és ehhez kapcsolódóan a 1991 évi LXIX. (Hitelintézeti törvény elődje) a pénzügyintézetek jogkörében szankcionálta az Országgyűlésen kimondottakat.
- Következő lépésként 1990. november 8-án Magyarország is csatlakozott a Strassbourgi Egyezményhez, amelynek eredménye 2000 évi CI. törvény a pénzmosságról, a bűncselekményből származó dolgok felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról.

Sajnos ezek a lépések nem tettek eleget a nemzetközi igényeknek. Magyarország 2001. nyarán felkerült a FATF „feketelistájára” ennek egyik oka például a bemutatóra szóló takarékbetétek voltak, ugyanis itt nem volt követelmény a tulajdonos rögzítése, hiszen a bankban elhelyezett pénz felett bárki rendelkezhet, aki rendelkezik magával a materiált betéttel és ezt a névtelenséget a pénzmosságok könnyen kihasználhatták.

A 2001. szeptember 11-ei terrortámadások után a terrorizmus finanszírozás és pénzmosság megelőzése még nagyobb figyelmet kapott világszerte így hazánkban is. Ennek hatására vezették be a 2001. évi LXXXVIII törvény szigorító lépései, azaz:

1. Megszüntették az anonim betéteket, és a már kibocsátott bemutatóra vagy jeligére szóló betéteket bemutatásukkor nevesítették.
2. Az első ponthoz hasonlóan az értékpapír tőzsdén is megszüntették a névtelen értékpapírok forgalmazását.

3. Ebben a pontban szabályozták az országhatárokon áthaladó pénzösszegeket, azzal, hogy minden 1 millió Ft értékű valutát bejelentési kötelezettség terhelt, amennyiben átakarták vele lépni a határt.
4. Végül csak hitelintézet vagy annak ügynöke végezhetett pénzváltási tevékenységet az országban.

Az intézkedések hatására Magyarország kikerült a nem együtt működők köréből a FATF és pár évvel később már különleges figyelmet sem kapott az ország, ami pozitív a szemszögünkből.

Hazánkban jelenleg a legrészletesebben a 2017. évi LIII. törvény, azaz a Pénzmosás és a Terrorizmus finanszírozás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény (PMT.), és a Büntető törvénykönyv (BTK.) foglalkozik, de természetesen több nemzetközi szabályozás is vonatkozik ránk, amiknek kötelesek vagyunk eleget tenni. Érdekesség, hogy nem rég, 2019 december közepén fogadta el az Országgyűlés új Pénzmosás és a Terrorizmus finanszírozás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényt, amelynek új szabályozásai januártól lesznek hatályosak. (Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-qali.pdf>)

A külföldi hatóság közül már korábban említettem a FATF csoportját, amely nemzetközi szervezet. 1989-ben alapították a G7-ek, és azóta is vezető nemzetközi szerv és törvény alkotó.

További fontos Uniós szervezet a Moneyval. A Moneyval azokat az uniós tagállamokat képviseli, akik nem tagjai a FATF-nak. Fő feladatuként jelentéseket ír, amelyeket a FATF-nak továbbít.

Emellett az EGMLTF az Európai bizottság szakértő csoportja, amely a szabályok megalkotásában tölt be fontos szerepet.

Ezen kívül az EU-n belül az EBA, az Esma és az EIOPA szervezetek működnek és segítik a hatóságokat a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzésében. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20180314/irtozasos-penzeket-mozgatnak-a-vilag-bunozoi-de-a-hatterben-a-lefulelesukon-dolgoznak-278981?page=1>)

Végül fontos befolyása van az OFAC (The Office of Foreign Assets Control azaz, Külföldi Vagyont Ellenőrző Hivatal) amerikai eredetű szervezetnek, ami, a Magyarországon is használatos, szankciós listák összeállításáért felel. (Forrás: <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/penzmosas-ellen/korlatozo-intezkedesek-szankciok/ajanlott-listak>)

5. Uniós botrányok a bankszektorban

Az elmúlt év során hét nagybank kapott milliárdos bírságokat az Európai Unióban.

Sajnos az UniCredit Group is köztük volt, méghozzá az eddigi legnagyobb bírsággal a történelemben. A bank csoport németországi kirendeltsége Irán elleni amerikai szankciókat szegett meg és tranzakciókat folytatott Kubával, Líbiával és Szudánnal már 2002 óta. A bank csoport elismerte a felelősséget és 1,3 milliárd dollár megfizetésére kötelezte Amerika. Mivel a bank csoport elegendő céltartalékot képzett ezért az üzleti eredménye így is pozitív volt.

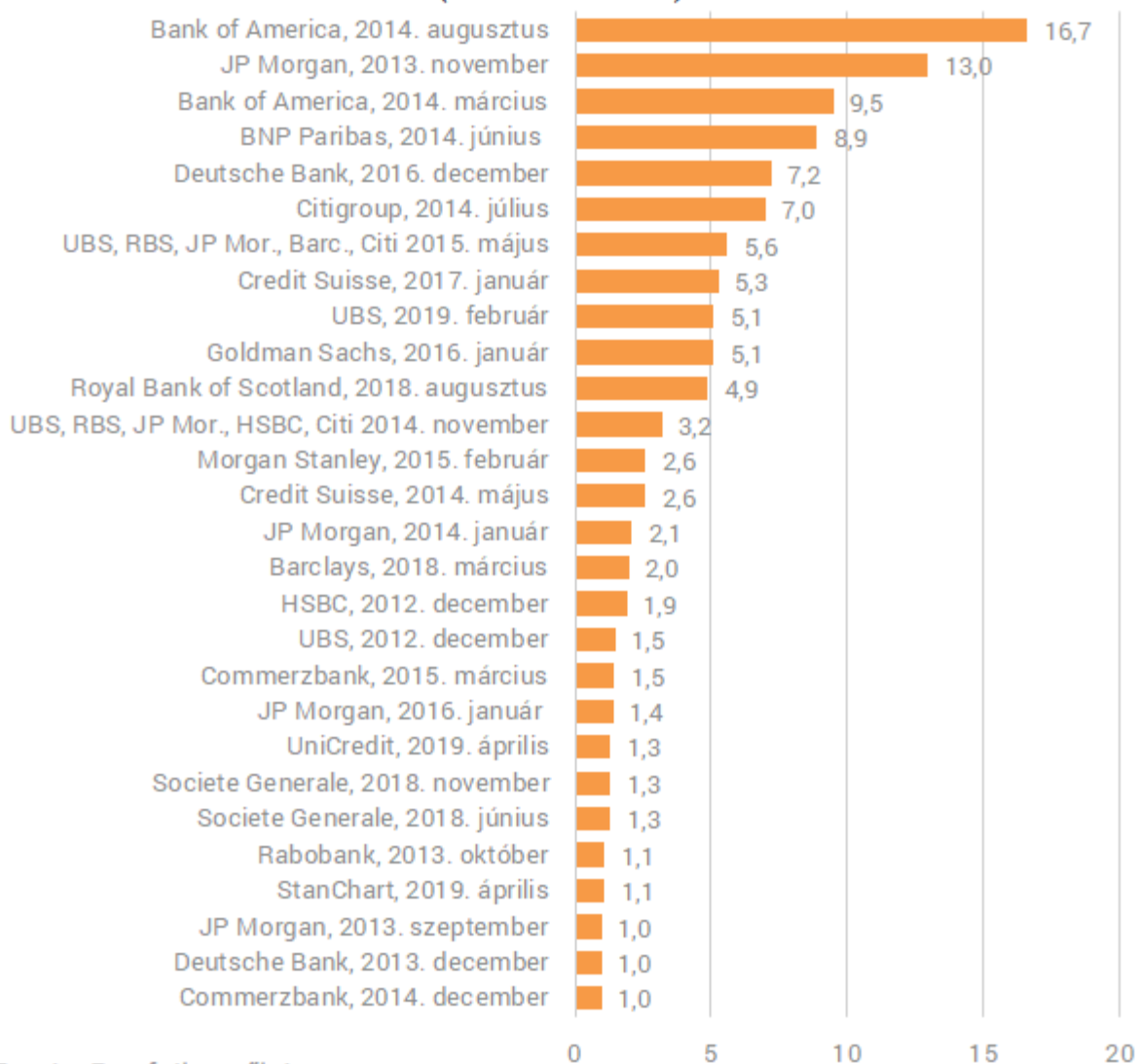
(Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20190416/minden-idok-egyik-legnagyobb-bankbirsagat-fizeti-az-unicredit-321143>)

Ezen felül a Barclays, a BNP Paribas, a Citigroup, a J.P. Morgan, a Royal Bank of Scotland és az UBS bankot szintén amerikai érdekek megsértése miatt találták bűnösnek, amiért együttesen több mint 2,8 milliárd dollár büntetést szabtak ki rájuk. Emellett még egy kisebb japán bank számíthat bírságra.

A büntetés mértéke maximum a bank forgalmának tíz százalékát teheti ki, és ha a hitelintézetek elismerik a felelőségüket, akkor a büntetés tíz százalékaival csökkenhet az összeg. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20190510/het-nagybank-szamithat-nagy-birsagra-az-eu-tol-323811>)

1.Ábra: Nagy bankok legnagyobb bírságai

Legnagyobb bankbírságok a történelemben (milliárd dollár)

Forrás: Portfolio-gyűjtés

Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20190510/het-nagybank-szamithat-nagy-birsagra-az-eu-tol-323811>

Szeretnék még megemlíteni egy másik esetet, amelyet Európa legnagyobb pénzmosási botrányának tartanak. (A diagramon, azért nincs feltüntetve, mert napjainkban is zajlanak a vizsgálatok és még nem zárult le az ügy.) A botrány fő alakja a Danske Bank, amelynek észt képviselőtén keresztül 2005 és 2015 között 200 milliárd eurónyi illegális pénzt engedtek be a legális gazdaságba. A megbízhatónak vélt bankfióknak, sokáig nem is volt pénzmosásért felelős

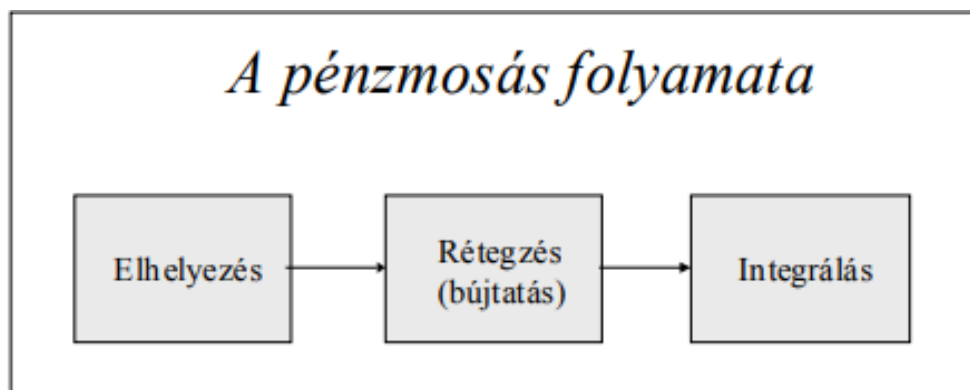
vezetője, a dán törvénnyel szembe menve. A pénzmosás elkövetői orosz, azeri és ukrán személyek voltak, többek között politikusok, üzletemberek és titkosszolgálatok. A cég nem fektetett elegendő hangsúlyt az ügyfeleinek ellenőrzésébe és, amikor már tisztává vált a probléma a szőnyeg alá söpörte az igazgatóság, pedig több figyelmeztetést is kapott. A dán hatóságoknak már 2013-tól gyanús volt a bank, de semmilyen komolyabb lépést nem tettek. A banknak folyamatosan szűntek meg a levelezőbanki kapcsolatai, például a JP Morgan-nal vagy a Bank of America-val. Amikor már egyre több hír látott napvilágot, a Danske leépítette külföldi ügyfélkörét, de a következményeket ezzel nem tudta kivédeni. A bank felszámolta az orosz, litván, lett üzletágát és Észtországból pedig a hatóságok utasították ki. Az eset következtében a Danske vezérigazgatója, Aivar Rehe öngyilkos lett. A legnagyobb probléma az ügyel kapcsolatban, hogy egyre több bank keveredik bele. A Swedbank 4,3 milliárd dollárnyi pénzt kezel, aminek feltehetőleg van köze Danskéhoz. A Deutsche Bank is belső vizsgálatot indított, mert segédkezett a Danskénak. Bank of Americát és a JP Morgant a korábbi kapcsolataik miatt vizsgálják a hatóságok. A Nordea is részese volt a bűncselekménynek, szintén orosz pénz kezelése miatt. Elindult a pénzmosodák előtt mozgó kirakat cégek vizsgálata is. Folyamatosan indulnak újabb és újabb eljárások, az eddig bevont bankok részvényeinek értéke hihetetlen értékben csökken. Az Európai Bankhatóság (EBA) vizsgálni kezdte a dán és észt felügyeleti szerveket is. Összességében az, ami eddig publikussá lett téve, csak a jéghegy csúcsa és még a nagyja hátra van, hogy a vizsgálatok mit fognak ebből kihozni, de az eleve gyengélkedő bankszektorban nagyon nem tett jót az eset. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20190222/dolnek-a-dominok-sorra-buknak-el-a-nagyok-europa-legnagyobb-penzmosasi-botranyaban-314993>)

6. A pénzmosás folyamata

Meg kell jegyeznünk, hogy önmagában a pénzmosás egyes lépései legálisak, emiatt is nehéz kiszűrni őket, bár büntető jogi értelemben Magyarországon elég csak egy részfolyamatát bizonyítani a pénzmosásnak, onnantól az elkövető pénzmosónak tekinthető (akár egy utalás is elég lehet hozzá).

A leggyakrabban használt koncepció a három fázis modell, amely Amerikából ered.

2.Ábra: A három fázis modell

Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-gali.pdf>

1. Elhelyezés: Ebben a fázisban a piszkos pénz a pénzügyi közvetítőkhöz kerül, és ilyenkor lehet a legkönnyebben kiszűrni, ezért is fontos banki szempontból már az első gyanús készpénz befizetéseket, vagy utalásokat ellenőrizni.
Itt meg kell említeni a stróman fogalmát, aki olyan személy, aki közreműködik a pénzmosásban, úgy hogy az alapbűncselekményhez nincs köze, és viszonylag gyanútlan a személye. A strómannak köszönhetően az eredeti elkövető kiléte ismeretlen maradhat.
2. Rétegzés: Ennek a lépésnek a lényege, hogy minél több folyamaton menjen keresztül, minél bonyolultabbá, lekövethetetlenné váljon a pénz eredete (utalások, akár külföldre is, vásárlások, vagyon konvertálás stb.) Ebben a fázisban kiszűrni már nagyon nehéz.
3. Integrálás: Ilyenkor már a pénzmosott pénz eredetét szinte lehetetlen azonosítani (esetleg informátor segítségével lehet), sőt a rétegzés során már legális magyarázatot is találnak rá.

(Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-gali.pdf>)

7. A pénzmosás és a költségvetési csalás kapcsolata

Gyakran összetévesztik a pénzmosás fogalmát a költségvetési csalás fogalmával, akár a közmédiában is pedig a két fogalom között jelentős különbségek vannak. A pénzmosás a költségvetési csalás komplementer művelete. A pénzmosás a bevételeket tünteti fel nagyobbak és a költségeket kisebbnek. Ezzel szemben a költségvetési csalás célja a bevételek összegének kisebb mértékű feltüntetése, azaz egy részük eltitkolása, vagy a költségek összegének növelése. Magyarországon igen elterjedt formája az adózás előtti jövedelem csökkentésének a fiktív

számlázás. Ezt az állítást az még jobban erősíti, hogy Magyarországon egyre több fiktív „számlagyár” bukik le (ezekben a gyárakban tényleges gazdasági tevékenység nem folyik, és a számlák pár százalékaért ezek a vállalkozások korlátlan mennyiségben bocsájtanak ki számlákat). (Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés 2014)

Egy friss magyar példát is szeretnék ismertetni, 2019. júniusában bukott le egy esztergomi számlagyáros (a gyakori esetekkel ellentétben itt a vállalkozásnak tényleges vezetői voltak, ugyanis elég gyakran előfordul, hogy hajléktalanok, vagy nem létező személyek ezeknek a létesítményeknek a tulajdonosai). A szervezet a 630 millió forintos kárt okozott és 21 gyanúsított esetét vizsgálja még a bíróság, de a két főszereplőt már letartóztatták. Ez a két személy (egy férfi, aki feltehetőleg a vállalkozás feje volt és a társa, egy nő) ebből az összegből nagyjából 535 millió forintos csalásért felel. A cégek papíron sokféle munkát végeztek, például kertészeti, építési munkákat, és a férfi ezeknek a cégeknek az összehangolására Esztergomban hozott létre irodát. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20190621/lebukott-az-esztergomi-szamlagyaros-328583?fbclid=IwAR2rNM4Kqo1GPSGt60MATft5XJpQ0SYkivRabQ0UzjD2p4ieGjwRtmxZcnU>)

A pénzmosás és a költségvetési csalás kapcsolódhat egymáshoz. Elképzelhető, hogy a költségvetési csalásból származó illegális jövedelmet mossák a tisztára a tettesek, ebben összefügghet a két cselekvés. Illetve a számlagyárak is lehetnek pénzmosók, hiszen valós gazdasági tevékenység nélkül állítanak ki számlákat, ezzel illegális eredetű pénzt áramoltatnak be a legális gazdaságba.

Klasszikus pénzmosás típusai

Arról már korábban is tettem említést, hogy a magyar büntetőjogban, elég a pénzmosásnak csak egy részfolyamatát leleplezni, onnantól már pénzmosásról beszélünk.

Büntető jogi értelemben négy alaptípust különböztethetünk meg. A továbbiakban ezekről a típusokról szeretnék írni. Ezeknek a típusoknak az alanya lehet bármely 14. évét betöltött, beszámítható természetes személy, és bármelyik típusról legyen is szó, a pénzmosás eredményességétől függetlenül bűncselekmények minősül.

1. Dinamikus pénzmosás:

Ebben az esetben az alapbűncselekmény elkövetője és a pénzmosást végrehajtó elkövető személye általában nem ugyanaz a személy. Elnevezésére magyarázat, hogy általában

valamilyen vagyon-transzformáció az eredménye. Ezt különböző módszerekkel érheti el a pénzmosó. Az első opció, hogy a vagyont átalakítja, és ebben az esetben a tulajdonos nem változik. A második lehetőség, hogy az eszközt átruházza, vagy elutalja harmadik személynek. Ezt történhet ellenérték fejében vagy anélkül. A harmadik eset, hogy a pénzmosó felhasználja az akár erre a célra már korábban kialakított „mosodáiban”, vagy bármely vállalkozásában a pénzmosás tárgyát. A dinamikus pénzmosás fogalmába bele tartozik az a fajta pénzmosó is, aki tud az alap bűncselekményről és az ebből eredő vagyonról, de vagy passzívan eltitkolja azt, vagy aktív módon elleplezi. Az utolsó esetben pedig az illegális jövedelemmel összefüggésben, bármilyen pénzügyi tevékenység végzése bele esik a dinamikus pénzmosás fogalmába.

2. Statikus pénzmosás:

A statikus pénzmosásnál, hasonlóan a dinamikushoz, az elkövető és a pénzmosó személye elkülönül, viszont leglényegesebb különbség, hogy vagyon átalakítást nem eredményez. Ennek két alapvető formája lehet: a vagyontárgyat vagy eszközt a pénzmosó megszerzi saját magának, vagy egy harmadik személynek. A másik esetben pedig a piszkos pénzt megőrzi, vagy felhasználja a pénzmosó. Legegyszerűbb példa rá, hogy a pénzmosó széfben megőrzi az illegális eredetű vagyont.

3. Saját pénz mosása

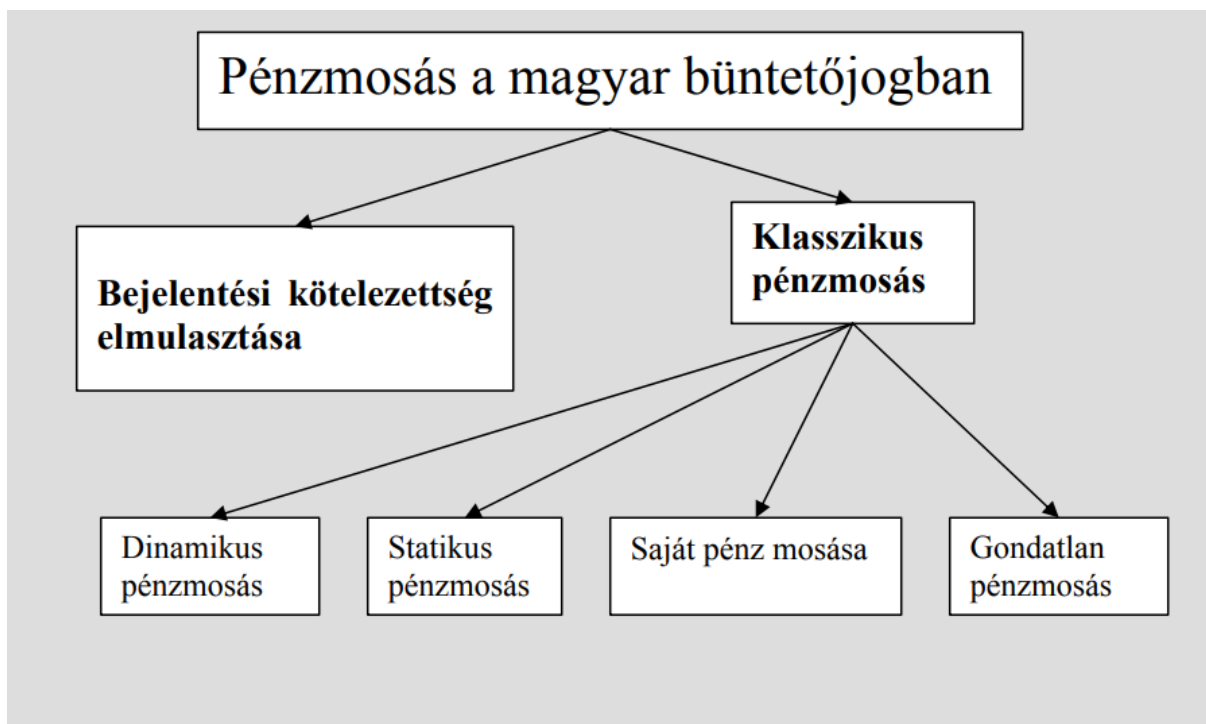
Ez a tevékenység is igen hasonlít a dinamikus pénzmosásra, de itt a pénzmosó személye és annak a tevékenységnek a felelőse, amiből az illegális jövedelem származik, megegyezik. Itt tehát történik vagyon átformálás, viszont azt ugyan az a személy végzi. Az esetei a dinamikushoz hasonlóan történhetnek, vagyon átalakítással, átruházással, vagy felhasználással.

4. Gondatlan pénzmosás

Ebben az esetben az első kettő típushoz hasonlóan, az alapbűncselekmény elkövetésében a pénzmosó nem bűnrészes. Maga a pénzmosás folyamata itt is szándékos (szándékosan használta fel a lopott aranyat saját ékszerek készítéséhez), viszont azért gondatlan, mert az elkövetőnek fel kellett volna ismernie, hogy bűncselekményből származik például az arany, de mégsem volt nyilvánvaló számára.

(Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés 2014)

3.Ábra: Pénzmosás típusai

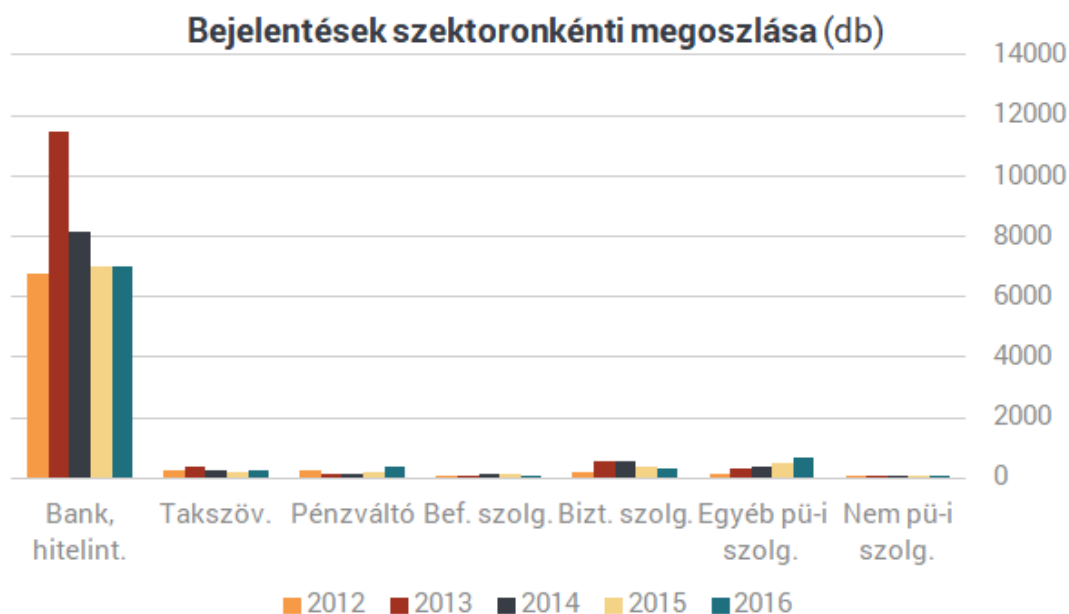
Forrás: <https://docplayer.hu/24099865-Bejelentés-vagy-feljelentés.html>

Az MNB, mint felügyelő hatóság

Magyarországon a jogszabályok betartását a hitelintézetek körében a Magyar Nemzeti Bank felügyeli. Egyébként az MNB ellenőrző feladata csak a pénzügyi és pénzfeldolgozást végző szervezetekre terjed ki, a többi pénzmosás gyanús szervezetet (például kaszinókat, ügyvédi irodákat, könyvelő irodákat) más- más létesítmény felügyeli, többek között a NAV, a Magyar Könyvvizsgálói kamara és a területileg illetékes kamarák is.

(Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés 2014)

4.Ábra: Bejelentések szektoronkénti megoszlása

Forrás: BIB, Portfolio

Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20180314/irtozas-penzeket-mozgatnak-a-vilag-bunozoi-de-a-hatterben-a-lefulelesukon-dolgoznak-278981?page=1>

Az ábrán a szektoronkénti bejelentések megoszlása látható, sajnos csak 2016-ig, bár így is egyértelműen feltűnik, hogy a bankszektorban a legjelentősebb és legkiemelkedőbb a bejelentések száma, és összesen 2016 folyamán 8786 bejelentés érkezett.

Az MNB feladata segíteni a jogszabályok értelmezésében, és gyakorlati betartásukban a hitelintézeteket, és ezen felül a jogszabályok betartásának ellenőrzése is. Az MNB készíthet a kereskedelmi bankok segítségére ajánlásokat, körleveleket, kézikönyveket, amik nagy része tapasztalati alapú, viszont nem törvény vagy rendelet szintű, de az egyes bankok beépíthetik a belső szabályzataikba és ezáltal hatékonyabbá tehetik a működésüket. Tehát azok betartását nem követelheti a jegybank, viszont értékelheti a pénzintézeteket, hogy mennyire tettek eleget az elvárásoknak. (Forrás: <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/felugyeleti-szabalyozoeszkozok>)

Korábban említettem, hogy az MNB feladata az ellenőrzés is, viszont ha egyes kereskedelmi bankoknál hiányosságok derülnek ki az ellenőrzések során, a jegybank ezekben az esetekben bírságokkal bünteti a szabályokat be nem tartó hitelintézeteket. Erre szeretnék a közelmúltból hozni pár példát.

Az első példában 2019 szeptemberében a K&H bankot kötelezte az MNB majdnem 30 millió forint megfizetésére. Ennek oka nagyrészt a szabályozások hiányosságai, a belső szabályozások és a gyakorlati alkalmazásuk közti eltérések, az adatkezelés szabálytalanságai és a pénzmosás és terrorizmus megelőzéssel kapcsolatos hiányosságok illetve kismértékű jogszabály sértés is volt. A K&H együtt működő volt és ez a bírság mértékét is enyhítette, a kivizsgálás során már megkezdte a hibák javítását és a hiányosságok kitöltését, de a továbbiakat is határidőn belül igyekszik teljesíteni és erről az MNB-nek köteles beszámolni is. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20190912/kozel-30-millios-birsagot-kapott-a-kh-400707>)

A második példám kicsit korábbi és arra a bankra vonatkozik, amelyben a gyakorlatomat is végeztem. 2018 elején az UniCredit bank kapott egy közel 20 millió forintos büntetést. A bírság okai hasonlóak voltak: nem megfelelő belső szabályzatok, kisebb informatikai hibák, pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzésének enyhébb hiányosságai. Természetesen az UniCredit is mindenben együtt működő volt a jegybankkal és azonnali lépéseket is tett, a hibák kiküszöbölésére és ez enyhítő körülmény is volt a bírság kiszabásakor. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20180201/20-milliora-birsagolta-az-mnb-az-unicreditet-275321>)

Mindkét példánál hangsúlyozta a Magyar Nemzeti Bank, hogy a hiányosságok nem veszélyeztetik a bankok megbízható működését. Pénzmosási megközelítésből a hitelintézetek feladatát tovább nehezíti, hogy a bűncselekmény elkövetésekor felhasznált eszközök, rendszerek folyamatosan változnak, frissülnek. A bankoknak lépést kell tartaniuk, ezzel a fejlődéssel, hogy nyomon tudják követni az új lehetséges eszközöket.

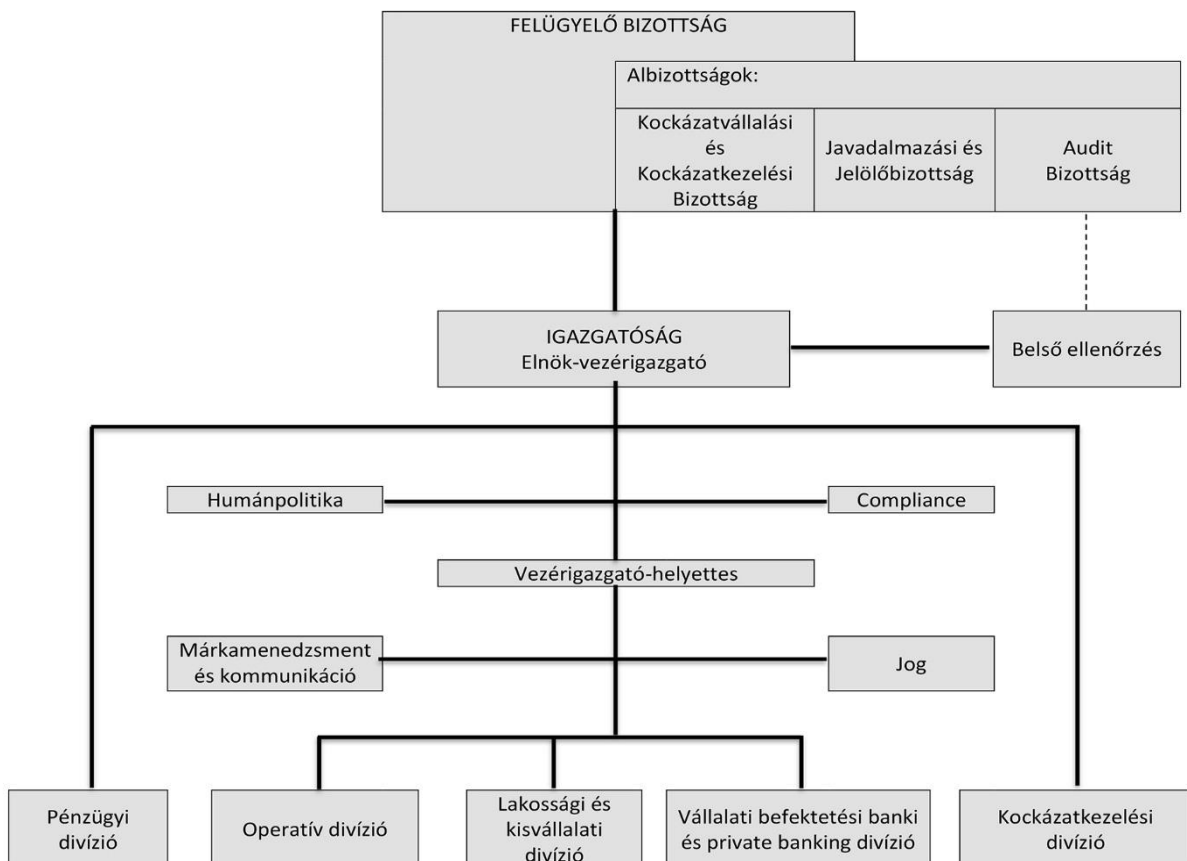
Az MNB új hat éves stratégiát tett közzé a 2020-tól 2025-ig terjedő időszakra, amelynek fejlesztési céljai közt szerepel a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzési terület felügyeletének megerősítése is. A jegybank első kockázat kezelő célja a tranzakciósűrő rendszerek fejlesztése. Emellett a jegybank szükségesnek látja az adatbányászati módszerek korszerűsítését is, főleg a készpénzes tranzakciók ellenőrzésénél. Továbbá a felügyelés hatékonyságát növelheti a digitális adatbázisok fejlesztése is, mint például a blockchain alapú regiszter, amelyet a hitelfedezeti biztosításoknál használnak. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20191213/kiteritette-lapjait-az-mnb-erre-keszul-a-felugyelet-a-kovetkezo-evekben-410155>)

Compliance

Az UniCredit Bankon belül a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzésével a Compliance terület foglalkozik. Ennek a részlegnek a jelentősége nagyon nagy ugyanis az összes ügyfelét vizsgálja a banknak Magyarországon, az új ügyfelektől kezdve a meglévő ügyfelek gyanús tranzakcióikig. A terület alap célja a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzése, illetve a szankciós tételek figyelemmel kísérése, aktualizálása és annak beépítése a bank szabályzataiba. Minden további feladat erre épül. Ezen kívül még foglalkozik Anti korrupciós és érdekellentétes ügyekkel, de a fő profil az előbb említett pénzmosás megelőzés.

A csoport az UniCreditben közvetlenül az igazgatóság alatt helyezkedik el, ami azt jelenti, hogy bankon belül független szerepet tölt be, és a teljes bankot ellenőrzi. Elszámolással pedig csak a vezérigazgató felé illetve az olaszországi anyavállalat vezetői felé tartozik, viszont a bank összes többi területével kapcsolatban van, mivel a bank egészére kiterjed az ellenőrző-átvilágító szerep, amit betölt. Természetesen a bankon belül elvárás a „Compliance tudatosság”, hogy a részleg által kiadott szabályokat minden divízió és terület ismerje és betartsa és ezzel a törvényi megfelelést biztosítsa.

5.Ábra: Az UniCredit Bank Hungary Zrt. felépítése

(Forrás: https://www.unicreditbank.hu/hu/rolunk/a_bank/felepitesunk/orga_chart.html)

Az osztály feladatkörei négy nagy csoportra oszlanak.

Az első a számla nyitásokkal kapcsolatos feladatok, ide értve az ügyfél átvilágítást is. Itt is jelentősége van annak, hogy a bankfiókokban is ismerjék az ezzel kapcsolatos pénzmosási szabályzatokat, ugyanis lehetetlen lenne az összes új ügyfél ellenőrzését egyetlen csapatra bízni, így a Compliance csak a kérdéses ügyfelekkel foglalkozik, melyek köre szabályzatban rögzített.

Pénzmosás megelőzési szempontból három féle dokumentum lényeges egy magánszemélynek:

Az ügyfélnek szükséges rendelkeznie érvényes, fényképes, állampolgárságának megfelelő személyazonosító igazolvánnyal.

Emellett a számla nyitás során egy azonosító adatlapot is kell töltenie az ügyfélnek, amelynek célja a pénzmosási törvény által megszabott adatok, nyilatkozatok összegyűjtése. Ebben az adatlapban arról is kell nyilatkoznia, hogy PEP státuszú-e (régen két dokumentum volt erre a célra, de ma már ezt a kettőt össze vonták), illetve a számla tényleges tulajdonosait is meg kell adnia. A PEP (politically exposed person) ez a lista a kiemelt köz szereplőkkel foglalkozik. Erre a listára azok a személyek kerülnek fel, akik aktuálisan vagy az elmúlt egy évben közfeladatokat láttak el, illetve ezeknek a személyeknek a közeli hozzátartozói (itt meg kell említenem, hogy a testvérek kikerültek a közeli hozzá tartozók köréből és nem szerepelnek már a listán). Ide tartoznak például az államfők, kormányfők és miniszterek, egyes magasabb rangú országgyűlési képviselők, alkotmánybíróság tagjai, számvevőszék testületi tagjai, és a nagykövetek is. A PEP-ek fogalmát a Pénzmosás Megelőzési Törvény mondja ki, amelyről a bankok listát vezethetnek, de ezeket a listákat a bankok kötelesek napra készen tartani a bekért nyilatkozatok alapján. (Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés, 2014)

Ezen felül még az ügyfelek kötelesek kitölteni egy KYC kérdőívet, amely alapján a bank különböző kockázati státuszba tudja sorolni az ügyfeleket. A KYC dokumentum a Know Your Customer rövidítése, és pont ebben van jelentősége, hogy ismerjük az ügyfelet, így el tudjuk helyezni, hogy az egyes tranzakciók mennyire „szokásosak” az adott magánszemélynél. Ezekben szerepelnie kell a tervezett számla forgalomnak például, hogy milyen időközönként érkeznek utalások a számlára és milyen összegben, hogy mi lehet a pénz forrása, hogy milyen az adott személy üzleti érdekeltségének mértéke.

Jogi személyeknél hasonló dokumentumokat kell benyújtani.

Szükség van a számla nyitás során az alapító okiratra, társasági szerződésre, egy harminc napnál nem régebbi cégkivonatra, és az aláírási cím példányra.

Itt is szükséges a tulajdonosnak, vagy a tulajdonosoknak bemutatni az érvényes okmányait. Illetve az azonosítási adatlapot is ki kell tölteniük (a PEP nyilatkozat miután csak magán személyekre vonatkozik, azért annak a lenyilatkozása az kimarad a jogi személyek esetében, csak a tulajdonosok és képviselők nyilatkozhatnak róla).

A KYC dokumentumot is ki kell tölteniük, van átfedés a magánszemélyeknek feltett kérdések között, de csak a cégekhez illő kérdésekben kell nyilatkozniuk, például üzleti tevékenység, vagy, hogy kik a cég partnerei.

Az összes felvett adatot a bank az úgynevezett Ezy rendszerén belül rögzíti az ügyfelekről. A rendszer segít az ellenőrzések során a vizsgáló feleknek abban, hogy átlátható képet nyújt az ügyfél adatairól és a tranzakciós listákat is ezen a rendszeren keresztül lehet lehívni. *(Forrás: belső vállalati dokumentumok alapján)*

A következő feladat a Tranzakció Monitoring. A bank különböző rendszerek segítségével folyamatosan ellenőrzi és szűri a gyanús tranzakciókat. Ezután az elektronikus rendszerek által gyanúsnak vélt tranzakciók további manuális megvizsgálásra kerülnek, ahol a banki dolgozók elbírálják, hogy jogos volt-e a tranzakció felakadása a szűrő rendszerben.

De mi számíthat tényleg pénzmosás gyanúsnak? A legtöbb készpénzes tranzakciót különös figyelemmel kell követni, mert ha az eredet leplezés a cél, akkor a legjobb mód a készpénzes befizetések és kifizetések, ugyanis a készpénz egyik legnagyobb negatívuma, hogy nem lehet lekövetni a származását. Persze rengeteg téves találat is előfordul, például nagy vegyes kereskedelmi cégeknél, ahol természetesek a nagy összegű készpénz befizetések, hiszen az üzletszerű működéshez hozzátartoznak.

A készpénzes tranzakciók mellett természetesen az utalások is figyelemmel vannak kísérve. Átlag magánszemélyek esetében a hirtelen nagy összegű utalásokat érdemes megvizsgálni, itt annyi előnye lehet a vizsgálatot végző személyeknek, hogy látják a különböző rendszereken keresztül, hogy az ügyfél kinek, vagy ki utalt az ügyfélnek, legtöbbször a közlemény is világosabbá, teheti az adott tranzakciót. Például egy alap számlacsomagba tartozó magánszemély számlájára érkezik egy 20 milliós utalás, azt természetesen a rendszer ki fogja

dobni, mint gyanús, nagy összegű jóváírást, de ha a közleményben szerepel, hogy lakás eladásból származik az összeg, akkor az egy fals találat és az ügyfelet nem szükséges tovább vizsgálni. Viszont ha két ügyfél között „kölcsön” jogcímen többször is előfordulnak utalások, akkor az, pénzmosás szemszögből, gyanúsnak vélhető.

Illetve jellemzően további vizsgálatot követelnek azok az esetek, amikor a beérkező jóváírás összegét, szinte azonnal fel veszi a tulajdonos készpénzben, vagy készpénzbefizetés után közvetlenül egy összegben elutalják. További vizsgálatot igényelnek az olyan tranzakciók, ahol vagy magas kockázatú országból, vagy országba érkeznek utalások.

Ha ezek az ellenőrzést végző személyek gyanúsnak vélnék egy esetet, a bank saját rendszerein keresztül jelzik és végül a NAV felé jelentik az Állami Nyomtatvány Kitöltő rendszeren (ÁNYK-n) keresztül. Ebben a rendszerben előre megadott űrlapok vannak, ahol fel kell tüntetni a bejelentendő természetes vagy jogi személy adatait, a bejelentés okát, azt, hogy a bejelentést a Compliance, vagy esetleg az egyik bankfiók vette-e észre. A folyamat végén, minden bejelentés kap egy FIU (financial intelligence unit) számot, a NAV-hoz tartozó, úgynevezett PTEI-től, azaz a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Irodától.

A harmadik feladatkör a rendszerek, illetve beállított szűrő feltételek felülvizsgálata. Ezeket a rendszereket folyamatosan fejlesztik, és napra készen tartják, hogy ne legyen valamilyen jelentendő tranzakció, vagy ügyfél keresztül juthasson a bankon. Ezért fontos minden új jogszabály vagy belső szabály módosítás után frissíteni a rendszereket.

Végül, de nem utolsó sorban a negyedik nagy feladatkör elnevezése a Second Level Control (Második Szintű Ellenőrzés). Ennek a lényege az utólagos folyamat és termék ellenőrzés, amely minta választással történik. Célja azt ellenőrizni, hogy a vizsgált dolog a szabályoknak megfelel-e és hatékonyan működik-e. *(Forrás: belső vállalati dokumentumok alapján)*

Szankciók

Korábban már említettem, hogy a Compliance foglalkozik a szankciós jogszabályokkal. Ezeket szankciósa listákat, tételeket folyamatosan frissíti és beépíti a belső szabályzataiba. A szankciókat tartalmuk szerint több nagy csoportba lehet besorolni.

Az első nagy csoport a kereskedelmi korlátozások és azon belül is beszélhetünk fegyverembargóról, illetve egyéb kereskedelmi jellegű korlátozásokról. Fegyver embargó alatt

értünk minden olyan exportot vagy importot, amely haditechnikai eszközökkel vagy technológiával kapcsolatos, egyéb kereskedelem alatt pedig minden kettős és nem kettős felhasználású terméket (kettős felhasználásúnak minősül egy termék, ha azt fel lehet használni polgári és katonai célokra is). A második a beutazási és tartózkodási tilalmakat foglalja magába. Ezt követi a leggyakrabban használt pénzügyi és vagyoni jellegű korlátozó intézkedések, ami banki szempontból a leglényegesebb. Illetve létezik még az egyéb szankciók csoportja (például diplomáciai kapcsolatok korlátozása, berepülési tilalom, stb.). A fegyver embargók és bármilyen kereskedelmi korlátozások egy adott ország egészére vonatkoznak, ezzel szemben a célzott szankciók csak személyi köröket érintenek. A szankciós listákon leggyakrabban országok vannak feltüntetve, de emellett még terrorista szervezetek, magánszemélyek (nem feltétlenül csak terrorista magánszemélyek) neve is szerepelhet rajta. (Forrás: https://www.kormany.hu/download/a/a8/f0000/EU%20szankci%C3%B3s%20t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3_20170221.pdf)

Hitelintézeti szempontból ezek, azért lényegesek, mert ha bármely szankcionált országból vagy országba érkezne utalás vagy bármilyen tranzakció, akkor azt a banknak fel kell ismernie, és be kell fagyasztania, vagy el kell utasítania. Kivételt képezhetnek bizonyos esetek, de ezekben az esetekben további vizsgálat szükséges, például az UniCredit Bankon belül a Compliance területtel való egyeztetés után, hogy ha az ügyfél a szankciós szabályoknak megfelel, és a szűréseken át megy.

Magyarországnak betartandó szankciókat az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete) és az EU hozhat, de ezek ellenőrzése és végrehajtása a tagállamok feladata. Magyarországon a felelős felügyelő szervek a BFKH (Budapest Főváros Kormányhivatala), a BMH (Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal) és a NAV (Nemzeti Adó- és Vámhivatal), de az UniCredit csoport még az OFAC és a FATF szankcióit is figyelembe veszi.

Jelenlegi szankciós országok: közül is megemlítenék egy pár kiemelkedő példát.

Irán ellen sokáig nemzetközileg jellemzőek a szankciók, tehát az ENSZ, az USA, és az EU által is, de ezek a szankciók 2016-ban, egy Iránnal kötött megegyezés után, enyhültek. 2016 előtt a fő okok terrorizmus finanszírozás, illetve nukleáris fegyverkezés miatt.

Oroszország ellen bevezetett szankciók listája is jelentős. 2014-ben az ukrajnai szuverenitás megsértése után sújtotta az Unió szankciókkal, amik nem enyhültek azóta sem, sőt ezek a listák folyamatosan bővülnek. Az országgal szemben Amerikának is vannak szankciói.

Ukrajna sem maradhatott ki a szankcionált országok köréből. Ezeknek a szankcióknak a nagy része Krímmel kapcsolatos tranzakciókra terjed ki, ennek okai közt az orosz megszállás is szerepel.

Észak-Korea elleni szankciók száma is igen magas, ennek okai többek között a terrorizmus finanszírozás, ember- és fegyver kereskedelem, nukleáris fegyverkezés, pénzmosás, és az emberi jogok súlyos megsértése. (Forrás: <https://www.portfolio.hu/bank/20180314/irtozatos-penzeket-mozgatnak-a-vilag-bunozoi-de-a-hatterben-a-lefulelesukon-dolgoznak-278981?page=2>)

8. Pénzmosás megelőzés és terrorizmus finanszírozás kapcsolata

Terrorizmus finanszírozás megakadályozásának jelentősége a 2001 szeptember 11-ei terrortámadások hatására nőtt meg. Az Ikertornyokat ért tragikus események után a G7-ek össze hívtak egy nemzetközi értekezletet, ahol sürgető döntéseket hoztak az ismert terrorista szervezetek vagyonának befagyasztásáról és ennek az értekezletnek az eredményeként születtek meg a FATF ajánlások, amelyeket ma is folyamatosan frissít és napra készen tart a FATF ezzel segítve a pénzmosás megelőzésében a hitelintézeteket és minden pénzügyi közvetítő szervezetet nemzetközileg.

A pénzmosás és terrorizmus finanszírozás közel áll egymáshoz, ugyanis a terrorizmus finanszírozás elő cselekménye lehet a pénzmosásnak és ezért a pénzmosás megelőzésére vonatkozó jogszabályok érvényesek a terrorizmus finanszírozásra is. Elengedhetetlen megakadályozni azt, hogy a terror szervezetek pénzhez jussanak illetve, hogy már a terrorcselekmény szervezése folyamán elvágják a terroristákat a bevételtől, azért, hogy a lehető legkorábban megelőzzék a hatóságok az esetleges támadásokat, merényleteket.

6.Ábra: A pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás közti különbségek

	Pénzmosás	Terrorizmusfinanszírozás
Forrás:	Illegális bevételből származik	Nem feltétlenül illegális forrás
Motiváció:	Profit	Ideológia
Méret:	Nagy összegű	Jellemzőbben kisebb összegű
Végső cél:	A pénzt visszajuttatni a törvényes gazdaságba	Ideológia terjesztése
Minta:	Körkörös	Egyenes

Forrás: Saját táblázat Dr. Farkas Ádám előadása alapján

A pénzmosás fogalmát és a terrorizmus finanszírozást gyakran azonosítják, pedig jelentős különbségek is vannak a kettő között. Az első és leglényegesebb különbség a pénz eredete. A terroristák illegális politikai tevékenységekre használják a pénzt, de nem feltétlenül származik illegális bevételből, érkezhethet például felajánlásokból is. Másik lényeges különbség, hogy a terrorista szervezeteknél a pénz nem az elkövetőké, hanem magára a működésre megy el. Egyébként hozzá tenném, hogy a terrorista szervezeteknél, nem közvetlenül a bűncselekmény elkövetésére fordul a legtöbb költség, inkább a szervezet fenntartására, struktúrájának felépítésére. Viszont a pénzmosás lényege a bevétel szerzés, még ha maga a mosás folyamata nem is nyereséges, de az elkövető jövedelemre tesz szert a folyamat végén. Tehát a pénzmosást inkább a profit motiválja, ezzel szemben a terrorizmusnak az ideológia a mozgató rugója. Emellett a két cselekmény mértéke is eltérő, a pénzmosás kifejezetten nagy méretekben működik, eközben a kisebb terrorcselekményekhez elegendő kisebb forrás is. A végső cél sem egyezik, a pénzmosás folyamatának végén a pénz vissza jut a gazdaságba és legális forrásként tüntetik fel, eközben a terrorcselekményeknek az ideológiai nézeteket akarják minél szélesebb körhöz eljuttatni. Végül a technika mintája is eltér: a pénzmosásé körkörös, mert vissza jut a gazdaságba és újra felhasználásra kerül a pénz, viszont a terrorizmus finanszírozás esetében egyenes, a pénzösszeget felhasználják, és nem kerül vissza az eredeti tulajdonosához.

Technikai szempontból is hasonlít a pénzmosás a terrorizmus finanszírozáshoz. Itt is szükséges a kapott bevételek eredetét elleplezni, például azért, hogy a bevétel forrását hosszabb távon is fent tudják tartani és el tudják rejtetni ezeket a forrásokat, annak ellenére is, hogy nem feltétlenül bűncselekményből eredő vagyonról van szó. *(Forrás: CAMS- Study Guide, hatodik kiadás)*

8.1. A terrorizmus finanszírozás főbb költségei

Az első költség, ami ehhez a bűncselekményhez kapcsolódik az a műveleti költség. Valószínűnek tartom, hogy a legtöbb laikus úgy gondolná, hogy ez a leglényegesebb költség egy terror szervezet felépítésében, pedig ahogy már korábban is említettem, nem. A műveleti költségek közé tartoznak a bűncselekmény kivitelezéséhez közvetlenül kapcsolódó kiadások, például egy bomba elkészítéséhez szükséges robbanó anyagok, gyújtó szerkezetek, de akár még az öngyilkos merénylethez kibérelt autó bérleti díja is.

A második, és korábban már többször is említett költség az adminisztratív költség. Ahhoz hogy egy ilyen bűnszervezet hatékonyan működjön, muszáj fektetniük struktúrájuk kialakításába, rendezett hatékony felépítésükbe. Két fajta felépítés ismert: a hierarchikus felépítés és a hálózati struktúra. Az elsővel szemben a második típus költségei jelentősen alacsonyabbak, ami jelentős aggodalomra adhatna is okot, viszont ezeknek a virtuálisan felépített hálózatoknak az a hátránya, hogy nincsenek összehangolva, a terrorcselekmények és ez sok mindenben hátráltatja a kivitelezést, illetve annak kár nagyságát.

A harmadik költség, az úgy nevezett dotációs költség. Ez egy viszonylag új költség tényező, amelynek lényege, hogy az öngyilkos merénylet családtagjait kívánják támogatni vele, illetve az öngyilkos merényletet ösztönözni. Egyébként gyakran nincs nagy jelentősége, ezeknek a pénzbeli jutalmaknak, egyrészt mivel a merénylet nagy része jó módú körülményekből származik, másrészt ezek a költségek nem mindig a szervezetet terhelik, van, hogy felajánlásokból oldják meg. *(Forrás: Prof. Dr. Gál István László- Bejelentés vagy feljelentés 2014)*

9. Összegzés

Összességében úgy gondolom, hogy a mai világban lehetetlen teljesen tiszta gazdaságban élni, viszont emiatt is van nagyon nagy jelentősége a hitelintézeteknek, hiszen azzal, hogy a banki szűrő rendszereken keresztül a bűncselekményt elkövetők egy részét kiszűri, már sokat hozzá tesz a gazdaság tisztábbá tételéhez. Emellett, mint a tanulmányomban ki is fejtettem, nem csak azt akadályozhatja meg a bankszektor, hogy az illegális jövedelem vissza kerüljön a gazdaságba, hanem a további bűncselekményeket is megelőzheti, amelyek erre a pénzügyi forrásra épülnek.

10. Felhasznált szakirodalom:

- CAMS - Study Guide (hatodik kiadás)
- Prof. Dr. Gál István László - Bejelentés vagy feljelentés? (2014)

Internetes források:

1. https://ng.hu/kultura/2004/06/17/watergate_botrany_nixon_bukasa/,2019. november 7.
2. https://www.kormany.hu/download/a/a8/f0000/EU%20szankci%C3%B3s%20%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3_20170221.pdf,2019. november 14.
3. <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/felugyeleti-szabalyozo-eszkozok>
4. <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/penzmosas-ellen/korlatozo-intezkedesek-szankciok/ajanlott-listak>,2019. november 14.
5. <https://www.mnb.hu/letoltes/pszafhu-rtfkonf-gali.pdf>,2019 november 14.
6. <https://www.nytimes.com/1974/05/17/archives/an-explanation-how-money-that-financed-watergate-was-raised-and.html> ,2019. november 7.
7. <https://www.portfolio.hu/bank/20180314/irtozasos-penzeket-mozgatnak-a-vilag-bunozoi-de-a-hatterben-a-lefulelesukon-dolgoznak-278981>,2019. november 14.
8. <https://www.portfolio.hu/bank/20190222/dolnek-a-dominok-sorra-buknak-el-a-nagyok-europa-legnagyobb-penzmosasi-botranyaban-314993>,2019. november 14.
9. <https://www.portfolio.hu/bank/20190416/minden-idok-egyik-legnagyobb-bankbirsagat-fizeti-az-unicredit-321143>,2019. november 14.
10. <https://www.portfolio.hu/bank/20190510/het-nagybank-szamithat-nagy-birsagra-az-eu-tol-323811>,2019. november 14.
11. <https://www.portfolio.hu/bank/20190912/kozel-30-millios-birsagot-kapott-a-kh-400707>,2019. november 14.
12. <https://www.portfolio.hu/bank/20191213/kiteritette-lapjait-az-mnb-erre-keszul-a-felugyelet-a-kovetkezo-evekben-410155>, 2019 december 14.
13. <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20190621/lebukott-az-esztergomi-szamlagyaros-328583?fbclid=IwAR2rNM4Kgo1GPSGt60MATft5XJpQ0SYkivRabQ0UzjD2p4ieGjwRtmxZcnU>, 2019. november 7.